

Sivrisinekler

Yaz aylarında en büyük düşmanınız kim ya da ne olabilir? Tam uykuya dalacağınız sırada kulağınızın dibinde başlayan vızıltı mı, yoksa ertesi günü kâbusa çeviren kaşıntı mı sizi daha çok çileden çıkarır? Ayrıntılar köşemizi bu ay, şu sıralar çokça karşılaştığınız sivrisineklere ayırdık. İşte sivrisinekler hakkında ilginç ve az bilinen detaylar...

! Dünyanın en büyük sivrisinek heykeli Kanada'nın sivrisinek merkezi olarak bilinen Komarno, Manitoba'da. 1984 yılında çelikten yapılan ve rüzgârda rüzgâr fırındağı gibi dönen heykelin kanat açıklığı 4,6 metre.

! Kuzey Kutup Bölgesi'ndeki tundralardan tropikal yağmur ormanlarına, dünya üzerinde 2500'ü aşkın sivrisinek türü bulunuyor (bazı böcekbilimciler 3000 kadar tür olduğunu öne sürüyor). Sivrisineklerin çoğu şafak vakti ve alacakaranlıkta aktifken, bazıları da gün ortasında

beslenmekten hoşlanıyor. Sivrisineklerin en sevdiği besin kaynağı ise protein.

! 1998 yılında araştırmacılar Londra metrosunda yeni bir sivrisinek türü ortaya çıkardı. Söz konusu tür 100 yıl önce tünellerin kazıldığı sırada içeriye sızan bir türden geliyor. Bir zamanlar kuşlardan beslenen bu sivrisineklerin şimdiki menülerinin başkahramanları ise fareler, sıçanlar ve insanlar! Bu sivrisineklerin yer üstündeki türdeşleriyle çiftleşmesine nadir rastlanıyor. Ancak DNA'ları bir metro hattından diğerine farklılık gösteriyor.

! Sivrisinekler ısırıyor, sokuyorlar.

! Bir sivrisinek karnı doymaz, kimyasal bir sinyalle besin alımını durduruyor. Laboratuvar ortamında söz konusu sinyal işlemez duruma getirildiğinde, sivrisineğin patlayıncaya dek kan emdiği görülmüş.

! Bristol Üniversitesi'ndeki araştırmacıların yaptığı bir çalışmaya göre erkek sivrisineklerin "kulaklarında" insan kulağındaki kadar duyu hücreleri var. Bu hücreler sayesinde erkek sivrisinekler dişi sivrisineğin sesini ayırt edebiliyor.

! Erkek sivrisinek dişi sivrisineğin sesini duyduğunda 1-2 saniye gibi kısa bir sürede kendisi de o sese uyumlu sesler çıkarmaya başlıyor. Dişilerin bunu yapması ise erkeklere göre üç dört kat daha fazla zaman alıyor.

! Sivrisinekler havada çiftleşebilir; erkek sivrisineğin dişiye yaklaşması, çiftleşmeleri ve uzaklaşması sadece 15 saniye alıyor.

! Erkek sivrisinekler aslında sadece bitki özü ve bitki suları ile beslenir. Dişi sivrisinekler yumurtlamaları için gerekli proteini sağlamak amacıyla kan emer.

! Bazı sivrisinekler insanları sokmaz. Onların tercihi amfibiler ve kuşlardır.

! Sivrisinekler 2 aya kadar yaşayabilir. Uygun koşullarda ise yetişkin sivrisineklerin yaşam süresi 5-6 aya kadar uzayabilir.

! Bir sivrisinek 2-2,5 mg ağırlığındadır. Bu da onlara hızlı ve seri bir şekilde uçma imkânı tanır.

! Milyonlarca yıl önce sivrisinekler günümüzde olduğundan üç kat daha büyümüş.

! Verdiğiniz nefesteki karbondioksit sivrisinekleri heyecanlandırıyor ve cezbediyor. Dolayısıyla uykudayken verdiğiniz nefesle bile izinizi sürebiliyorlar. Neyse ki, bunu ancak 2,4 km/s hızla yapıyorlar, saklanamasanız bile en azından koşarak kaçabilirsiniz.

! Orta Amerika'da Sivrisinek (Mosquito) Kıyısı adıyla bilinen ve Honduras ile Nikaragua arasındaki Karayip kıyısında uzanan ince kara parçası adını sivrisinekten değil o yörede yaşayan Miskito yerlilerinden alıyor.

! Nijerya'daki Abuja adlı bölgede bulunan dünyanın en büyük "sivrisinek ağı" 2000 yılında sıtma ve sivrisinek kaynaklı diğer hastalıklara karşı başlatılan ulusal bir kampanya kapsamında yapıldı. Söz konusu ağın altına 200 çocuk sığabiliyor.

! Kaplanın, köpekbalığının ya da yılanın en tehlikeli hayvanlar olduğunu mu düşünüyorsunuz? Aslında sivrisinekten daha çok korkmakta fayda var. Pek çok hayvanın sebep olduğundan çok daha fazla ölüme sebep oldukları için sivrisineklerin dünyadaki en öldürücü canlılar olduğu söyleniyor. Sıtma, dang humması, sarı humma ve ensefalit sivrisineklerle yayılan ve ölüme neden olan hastalıklar. Sıtmaya neden olan paraziti taşıyan tek bir sivrisinek 100'den fazla kişiyi enfekte edebiliyor.

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre Afrika'da her 45 saniyede bir çocuk sıtma nedeniyle ölüyor.

